

"Slechts een wonder kan de E.D.G. nog redden" in Het Parool (30 augustus 1954)

Source: Het Parool. Vrij Onverveerd. dir. de publ. VAN NORDEN, W ; Réd. Chef KOETS, P. J. 30.08.1954, n° 2.954; 14. Jg. Amsterdam: Het Parool. "Slechts een wonder kan de E.D.G. nog redden", p. 1; 3.

Copyright: (c) Het Parool

URL: [http://www.cvce.eu/obj/"slechts_een_wonder_kan_de_e_d_g_nog_redden"_in_het_parool_30_augustus_1954-nl-9db9297d-cced-4ba0-8c59-a9bce69f8097.html](http://www.cvce.eu/obj/)

Publication date: 14/05/2013

Slechts een wonder kan de E.D.G. nog redden

Verwoede strijd om procedure in het Franse parlement

STIJGENDE ANGST VOOR EEN BESLISSING

(Van onze correspondent)

PARIJS, Maandag. - Hoe meer de beslissing over het lot van de Europese Defensie Gemeenschap nadert, hoe angstiger men in de Franse Kamer wordt voor de klap die een eventuele verwerping - welke gisteren onvermijdelijk scheen - met zich zal meebrengen. Voor tegenstanders beginnen te huiveren bij de gedachte aan de situatie die ontstaat, zodra de EDG zal zijn verworpen. Vandaar dat telkens pogingen worden gedaan om de beslissing in haar val te breken en de klap te verzachten.

Na een debat dat met korte tussenpozen de gehele dag duurde werd gisteravond tussen de voor en tegenstanders een procedure-compromis bereikt: een motie van de rechtse generaal Aumeran, waarin gevraagd werd het gehele debat van de agenda af te voeren, werd ingetrokken op voorwaarde dat ook de moties van de voorstanders, waarin om uitstel van het debat en nieuwe onderhandelingen met de EDG-partners werd gevraagd, zouden worden ingetrokken. Dit gebeurde dan ook, maar vanmorgen werd de strijd om de procedure in alle hevigheid hervat.

De voorstander van de EDG Chupin (UDSR) liet weten dat hij zich met het besluit van gisteravond niet kon verenigen en diende zijn motie, waarin om uitstel van de behandeling en nieuwe besprekingen werd gevraagd, weer in. Onmiddellijk stond de socialist Daniel Mayer, de aanvoerder van het anti-EDG-blok op, om mee te delen dat dan ook weer de motie Aumeran op de agenda, zou worden gezet. Dit is inmiddels door de commissie van Buitenlandse Zaken gedaan.

Een minutenlang lawaai brok los, en ten slotte werd de vergadering verdaagd tot vanmiddag. Want de ministerraad moest hierover vergaderen. De vier ministers die namelijk voor de EDG zijn, waren oorspronkelijk van plan uit het kabinet te treden omdat Mendès-France door zijn redevoering van gisteren de neutraliteit van het kabinet geschonden had en indirect partij gekozen had tegen de EDG.

Zij waren op dit besluit slechts terug gekomen, nadat Mendès-France toegezegd had een motie van uitstel te aanvaarden. Nu is die motie van uitstel krachteloos gemaakt door de bedreiging van de prealabele motie altijd voorrang. Dit betekent nu, dat de ministers voor niets in hun kabinet gebleven zijn. Want het uitstel en de nieuwe onderhandelingen waarom ze vroegen hebben ze niet gekregen. Ze zullen dus waarschijnlijk nu van Mendès-France verlangen, dat hij de prealabele motie die de activiteit van het EDG-blok verlamt, eerst door zijn ingrijpen doodt, bijvoorbeeld door verwerping er van te vragen en aan die verwerping, de kwestie van vertrouwen te verbinden.

Motie van afkeuring?

Of Mendès-France dit zal doen is een andere vraag. Hij voelt zich op dit ogenblik best. De regering neemt formeel geen standpunt in, maar gedraagt zich op een wijze die voortdurend tegen de EDG werkt. Die houding wekt meer en meer weezin in de eerste plaats natuurlijk bij het EDG-blok, dat er niets voor voelt op die wijze murw gemaakt te worden voor de oplossing, die Mendès-France waarschijnlijk achter de hand heeft. Een motie van afkeuring is in de maak. Wordt ze ingediend, dan moet de vernedering voor een dag onderbroken worden.

Intussen kan men wel zeggen dat er haast een wonder moet gebeuren, wil de EDG door Frankrijk worden aangenomen. Premier Mendès-France die te voren in een kabinet-zitting de motie tot uitstel al had aanvaard, intervenieerde gisteren in het debat. Het was duidelijk dat hij het uitstel en de nieuwe onderhandelingen niet wenste, maar hij wachtte zich er wel voor dit openlijk te zeggen. Hij wilde een stemming waarbij hij er op rekende dat de uitslag ervan zijn in Brussel uitgesproken bewering, dat er in het Franse parlement geen meerderheid voor de EDG was, waar zou maken.

De voorstanders van de EDG noemden in hun motie de voorstellen der vijf partners, zoals deze in Brussel aan Mendès-France waren voorgelegd, de basis voor nieuwe onderhandelingen. Maar de premier wilde slechts zijn protocol aanvaarden als basis van nieuw overleg.

De voorstanders waren bereid de eis van Mendès-France in te willigen en hadden zelfs aan zijn verlangen beantwoord, door aan hun motie de woorden toe te voegen, dat ze acte namen van de regeringsverklaring, dat wil zeggen van de aanval die Mendès-France Zondagmorgen op de conferentie van Brussel had gedaan.

De manoeuvre

Plots kwamen toen de tegenstanders van de EDG met een tegenmanoeuvre. Generaal Aumeran, eenzaam tegenstander van de EDG, had een prealabele motie ingediend, dat is een motie, waarin gevraagd wordt het gehele debat van de agenda af te voeren. Een dergelijke motie kan voor elk debat gesteld worden, en, indien ze wordt aangenomen, betekent het dat het voorstel voor onbepaalde tijd van de dagorde is afgevoerd, dat wil zeggen verworpen. Meestal wordt een prealabele motie verworpen, waarna het debat normaal begint. Dit keer besloten de tegenstanders van de EDG echter en bloc ervoor te stemmen. En bij hen schaarden zich de twijfelaars, die liever eender zonder discussie er vanaf waren dan straks de marteling te ondergaan van een debat, dat hen wellicht tot stellingnemen zou dwingen.

Waarschijnlijk was die combinatie voldoende om de prealabele motie aangenomen te krijgen, hetgeen zou betekenen dat de EDG verworpen werd, zonder te zijn besproken. En dit nadat alle vertegenwoordigers der commissies - allen tegenstanders der EDG! - al gesproken hadden. Ze hadden te samen zeven uur agitatie tegen de EDG gevoerd, terwijl nog geen enkele voorstander der EDG aan het woord geweest was.

In een woedende speech van slechts enkele minuten, die nochtans indruk maakte, geselde Paul Reynaud die manoeuvre.

De vergadering werd geschorst; een compromis werd bereikt.

Zes rapporteurs hadden Zaterdag namens de verschillende Kamercommissies gesproken; zij waren allen tot de conclusie gekomen, dat het verdrag Frankrijk te zeer bond en Duitsland te weinig. Jules Moch, die de langste en meest doorwrochte redevoering hield, kwam bovendien terug op zijn stokpaardje van de algemene ontwapening, zonder.

Coste Floret, woordvoerder van de MRP in het debat zou hem er later aan herinneren - aan te geven, wanneer de ontwapeningscommissies voldoende echecs zouden moeten hebben geleden om Frankrijk met de herbewapening van Duitsland te verzoenen.

De rede van Mendès-France, waarvan men elders in dit blad de bijzonderheden aantreft werd met grote eenvoud en helderheid voorgedragen en maakte indruk. Ze was niettemin merkwaardig dubbelzinnig. Wij waren ver van de rede, die hij bij het aantreden van zijn regering hield, toen hij de verwerping van de EDG een ramp noemde. Thans besprak hij de situatie die na het eventueel verwerpen zou ontstaan, met een soort abstracte kalmte, die en de aarzelaars en halve tegenstanders alleen als geruststelling kon werken. Het is vooral in deze zin, dat zijn rede de EDG ondermijnde. Het feit dat hij weigerde zich voor de EDG uit te spreken deed de rest. Voor het eerst, het is waar, wordt de EDG voor ratificatie voorgedragen; maar het gebeurt door een regering die au fond ertegen is.

Daarmee is de EDG in een buitengemeen ongunstige positie gebracht. Dit is de paradoxale situatie, en het feit dat de houding der regering niet openlijk wordt uitgesproken, doet onaangenaam en zelfs onheilspellend aan.

Want er is geen twijfel aan, dat in dit parlement en daarbuiten in Frankrijk over de wereldpolitiek denkbeelden heersen, die zo egocentrisch zijn, dat ze aan verraad schijnen te grenzen. Waarschijnlijk zijn ze slechts oprecht bekrompen, maar dat maakt hun gevaar niet geringer. René Mayer herinnerde er in een

meesterlijk betoog aan: in weinig landen is de eer van de elite zo door neutralisme ondermijnd als in Frankrijk. Het dagblad "Autore" gaat zelfs verder, en waarschuwt wat er kan komen, wanneer de EDG is verworpen zonder, zoals Mendès-France nu schijnt te willen, een alternatief dat een herbewapening van Duitsland inhoudt de Kamer is voorgelegd.

De rampzalige gevolgen van de verwerping van de EDG zullen sommige gedelegeerden eerst duidelijk worden als ze zich voordoen. Het is waar, dat de Franse Kamer na het verwerpen van de EDG de herbewapening van Duitsland in andere - en minder controleerbare - vormen redelijk gesproken niet kan te gehouden Maar dit wil nog niet zeggen dat dit niet zal geschieden. Er zijn Kamerleden die een conflict met Amerika best lusten en sommigen van hen zijn bereid om wanneer Amerika te lastig wordt, het met Rus and op een accoordje te gooien al was het maar om de Angelsaksen een lesje te geven. Het is deze zorgeloosheid in sommige kringen, die zelfs verder gaat dan neutralisme, die altijd nog een "verwisselen van de allianties" mogelijk maakt en waartegen de "Aurore" waarschuwt.

En alle verzekeringen van Mendès-France, dat hij tegen de omverwerping der Atlantische alliantie is, kunnen dit gevaar niet wegnemen. In tegendeel, zijn gehele methode die ze duidelijk door Frans chauvinisme van het bekrompenste soort geïnspireerd is, draagt het karakter van opportunisme, dat op de Kamerleden die niet al te vast in de schoenen staan, diepe indruk moet maken.

Het kan zulke leden tot beslissingen drijven, waarvoor Mendès-France zelf misschien, zou terug schrikken Misschien want niemand kan voorspellen hoe een carrière die aldus ingezet wordt, op den duur verloopt: zoiets heeft zijn eigen noodzakelijke ontwikkeling. Wie als energiek opportunist begint kan gemakkelijk als condottiere - machtsveroveraar zonder scrupule - eindigen.